

POSTANOWIENIE

Dnia 20 kwietnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z odwołania Z. S.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.
o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 20 kwietnia 2017 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 3 grudnia 2015 r., sygn. akt III AUa (...),

- I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- II. oddala wniosek pełnomocnika skarżącego, adwokat I. K. o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 3 grudnia 2015 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację Z. S. od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 30 kwietnia 2014 r., którym oddalono odwołanie wnioskodawcy od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. z dnia 13 czerwca 2013 r. odmawiającej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy.

W skardze kasacyjnej wnioskodawca zarzucił: I. naruszenie prawa materialnego, tj.: 1) błędną wykładnię art. 12 ust. 3 w związku z art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 17 dnia 1998 r. o emeryturach rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (dalej jako ustawa emerytalna) i przyjęcie, że skarżący nie jest

częściowo niezdolny do pracy, gdyż nie utracił zdolności do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji, pomimo że stwierdzone u niego schorzenia uniemożliwiają wykonywanie zawodu w charakterze pracownika budowlanego i magazyniera, a także podjęcie innej pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji; 2) niezastosowanie art. 57 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 12 ust. 1 i 3 ustawy emerytalnej przez pominięcie socjalno-ekonomicznego aspektu niezdolności do pracy ubezpieczonego i przyjęcie, że nie jest on częściowo niezdolny do pracy, a zatem nie przysługuje mu prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy; II. naruszenie prawa procesowego, a mianowicie: 1) art. 328 § 2 k.p.c. przez nierozpoznanie istoty sprawy polegającej na nieodniesieniu się w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku do obiektywnej możliwości podjęcia przez ubezpieczonego zatrudnienia zgodnego z wiekiem poziomem posiadanych kwalifikacji, wykształcenia i zdolności psychofizycznych; 2) art. 233 § 1 k.p.c. przez przejęcie w całości ustaleń faktycznych Sądu pierwszej instancji bez merytorycznych rozważań w tej kwestii, w sytuacji gdy zarzuty apelacji obejmowały przede wszystkim naruszenie przepisów postępowania i nierozpoznanie wszystkich okoliczności istotnych dla rozpoznania sprawy.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez przyznanie prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono koniecznością jej rozpatrzenia „między innymi z uwagi na brak prawidłowego rozpoznania zarzutów apelacyjnych oraz na naruszenie przepisów prawa procesowego, poprzez nierozpoznanie istoty sprawy polegającej na nieodniesieniu się przez Sąd w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku do obiektywnej możliwości podjęcia przez Z. S. zatrudnienia zgodnego z wiekiem i poziomem kwalifikacji, wykształcenia i zdolności psychofizycznych”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przepis art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowił odrębny element pisma niezależny od

przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.). Uzasadnienie wniosku natomiast powinno nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek.

Z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, czyli że jej zarzuty są zasadne „na pierwszy rzut oka” (*prima facie*) i w sposób oczywisty prowadzą do uznania zaskarżonego wyroku za błędny i jego wzruszenia (por. między innymi postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepublikowane i orzeczenia tam powołane). Jest tak dlatego, że o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, iż jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania koniecznej jest wykazanie kwalifikowanej podstawy naruszenia prawa materialnego lub procesowego widocznej przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez wdawania się w pogłębioną analizę prawną. Z tego względu przyjmuje się, że nie spełnia tego wymagania odwołanie się do podstaw kasacyjnych i opatrzenie zawartego tam zarzutu dodatkowo mianem rażącego, ewidentnego, kwalifikowanego lub oczywistego, jeżeli nie zostanie wykazane, w czym przejawia się oczywistość wydania wadliwego orzeczenia. Należy przy tym zwrócić uwagę, że

art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie odwołuje się do oczywistego naruszenia prawa, ale do oczywistej zasadności skargi, co oznacza, że oczywista zasadność skargi może wynikać z oczywistego i kwalifikowanego naruszenia przepisu prawa, pod warunkiem jednak, że skarżący wykaże, iż uchybienie to zadecydowało o wyniku sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2012 r., II PK 278/11, LEX nr 1214574). Inaczej mówiąc, przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie przepisu prawa, ale sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 lutego 2014 r., III UK 125/13, LEX 1648642).

Skarżący nie odnosi się do tak rozumianej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność, gdyż nie tylko nie przeprowadza żadnego wywodu juredycznego dla wykazania, że ewentualne naruszenie przez Sąd drugiej instancji przepisów prawa stanowi wprost o wadliwości zaskarżonego wyroku, ale nawet tych przepisów nie wskazuje. Rzeczą Sądu Najwyższego na etapie przedsądu nie jest poszukiwanie takich okoliczności w podstawach kasacyjnych oraz ich uzasadnieniu i formułowanie za skarżącego prawidłowego wniosku w tym zakresie. Podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie nie zastępują podstawy przedsądu ani jej braków. Podlegają one bowiem rozpoznaniu dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, co oznacza, że w podstawie przedsądu (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) należy samodzielnie, czyli odrębnie od podstaw kasacyjnych, wskazać i wykazać takie naruszenie prawa (konkretnego przepisu), które bez wątpliwości prowadzi do stwierdzenia, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 września 2015 r., II PK 30/15, LEX nr 2019530).

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Wniosek pełnomocnika skarżącego w przedmiocie przyznania kosztów pomocy prawnej podlega oddaleniu już tylko z uwagi na to, że nie zawiera oświadczenia, iż opłata nie została uiszczona w całości lub w części (§ 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie

ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu; Dz.U. z 2015 r., poz. 1801).

I.n